

Miejsca pamięci i zapomnienia w gminach Olsztyn i Mstów

Na terenie gmin Olsztyn i Mstów trwają prace związane z projektem „Miejsca pamięci i zapomnienia. Badania interdyscyplinarne północnych terenów Jury Krakowsko-Częstochowskiej”. Projekt ten realizowany jest w ramach programu Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Badania rozpoczęły się 17 kwietnia i potrwają do 26 kwietnia – wówczas zakończy się ich pierwszy etap. - Etap ten polega na przeprowadzaniu rozmów z mieszkańcami. Nasi studenci pytają mieszkańców o wspomnienia, o miejsca dla nich ważne, istotne. Wszystko po to, żeby wydobyć informacje, których przeważnie nie ma w publikacjach popularnonaukowych czy naukowych. Bo czym innym są miejsca ważne dla lokalnej społeczności, a czym innym są te, które chcą oglądać turyści. (...) Często bywa tak, że w nowych pokoleniach, w nowych generacjach te miejsca ulegają zapomnieniu i naszym celem niejako jest wydobyć ich na nowo, przypomnienie, konfrontacja wspomnień ludzi z danymi, które możemy wydobyć z archiwów czy bibliotek – mówi dr Olgierd Ławrynowicz z Uniwersytetu Łódzkiego.

Do współpracy z łódzką uczelnią przyłączyły się: Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie oraz Uniwersytet Zachodnioczeski w Pilźnie. Archiwiści z Częstochowy wybiorą się również do Petersburga, gdzie znajdują się archiwa z czasów, kiedy Olsztyn i Mstów były miastami. Tam będą szukać materiałów związanych z historią tych miejscowości.

Kolejny etap badań planowany jest na przełom czerwca i lipca br. - Studenci etnologii, którzy ponownie pojawią się w Mstowie i Olsztynie, będą chcieli dowiedzieć się już czegoś więcej na temat tych miejsc, które wytypujemy po sezonie wiosennym. (...) To mogą być miejsca z XIX wieku, z doby powstań, to mogą być rzeczy dotyczące I wojny światowej, okresu międzywojennego. Zarówno w przypadku jed-

nej, jak i drugiej gminy mamy też tragiczne opowieści, historie związane z II wojną światową, z różnymi zapomnianymi czy na wpół zapomnianymi miejscami ukrytymi w lesie, gdzie wydarzyły się różnego typu egzekucje (...). Chcemy wydobyć te rzeczy, o których ludzie pamiętają i chcą, żeby o tych rzeczach pamiętały również ich dzieci – wyjaśnia dr Ławrynowicz.

Projekt ma cel zarówno badawczy, jak i edukacyjny, ponadto jego zadaniem jest tworzenie nowych metod badawczych. Dlatego w skład zespołu badawczego wchodzi etnolog, archeolog, archiwista, historyk, historyk sztuki. W kolejnych latach projekt obejmie gminy Janów i Lelów (2016) oraz gminę Przyrów (2017). W roku 2019, kiedy nastąpi podsumowanie projektu, wydana zostanie obszerna publikacja wieńcząca kilkuletnie badania.